

Η έξοδος από την κρίση και η προσαρμογή παραδοσιακών παραγωγικών συστημάτων στις νέες συνθήκες της οικονομίας

Α.Π. ΠΑΠΑΔΟΥΛΗΣ

Οι συνθήκες, που επικρατούν για την επιτυχή έξοδο από την κρίση της αποβιομηχάνισης και την προσαρμογή παραδοσιακών παραγωγικών συστημάτων στα δεδομένα της νέας οικονομίας αποτελούν αντικείμενο συζήτησης και διερεύνησης τα τελευταία χρόνια. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην εισροή, στα συστήματα, αυτά στοιχείων ευελιξίας και εξειδίκευσης, ως μέσα ενίσχυσης της αντοχής τους στον ανταγωνισμό, και στην σταδιακή αποστασιοποίησή τους από το παραδοσιακό φορντικό υπόδειγμα, το οποίο φαίνεται να αδυνατεί να ανταποκριθεί στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης. Στην παρούσα εργασία επιχειρείται να διερευνηθούν οι συνθήκες, που κυριάρχησαν στην αμέσως μετά την κρίση αποβιομηχάνισης εποχή, στο τοπικό παραγωγικό σύστημα του Νομού Μαγνησίας και κυρίως στις αναδιαρθρώσεις και στις προσαρμογές, που προχώρησε, ώστε να ανακτήσει τις ικανότητες αντιμετώπισης των νέων όρων ανταγωνισμού της ανοικτής αγοράς.

Διαπεριφερειακές μεταφορικές υποδομές και περιφερειακή ανάπτυξη: Μια θεωρητική διερεύνηση

Σ. ΠΟΛΥΖΟΣ

Στο άρθρο εξετάζεται η σχέση μεταξύ των διαπεριφερειακών μεταφορικών υποδομών και της περιφερειακής ανάπτυξης σε θεωρητικό επίπεδο. Καταρχήν, γίνεται μία γενική επισκόπηση των θεωρητικών προσεγγίσεων, οι οποίες υπάρχουν στη διεθνή και ελληνική βιβλιογραφία και αναφέρονται αποκλειστικά στη συμβολή των μεταφορικών υποδομών στην οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών. Στη συνέχεια διερευνάται η σημασία και η επίδραση των διαπεριφερειακών μεταφορικών υποδομών στη διαδικασία εξισορρόπησης των περιφερειακών ανισοτήτων, όταν

The exit from the crisis and the adaptation of traditional production systems to the new conditions of the economy.

A.P. PAPADOULIS

The conditions which prevail for the successful exit from the de-industrialization crisis and the adaptation of traditional production systems to the facts of the new economy are a subject of discussion and investigation in the last few years. Special emphasis is given to the inflow, in these systems, of the elements of flexibility and specialization, as means of strengthening their endurance to competition, and to the gradual distancing from the Ford model, which seems to be failing to respond to the conditions of globalization. In this project an attempt is made to explore the conditions which prevailed, in the era immediately following the de-industrialization crisis, in the production system of the Magnesia Prefecture and, especially, in the restructuring and the adaptations it underwent in order to regain the abilities of facing the new conditions of competition of the free market.

Interregional Transportation Infrastructures and Regional Development: A theoretical investigation

S. POLYZOS

The article investigates the relationship between "Interregional Transportation Infrastructures and Regional Development" on a theoretical basis. In the beginning, some theoretical approaches are reviewed, which are on bibliography and are concerned with the relationship mentioned above and then we are investigating the role of interregional transportation infrastructures in the process of the balancing of regional inequalities, when examined within the context of Regional Development theories. After that, a theoretical proposal about this relationship is formulated, the

εξετασθούν στο πλαίσιο των θεωριών περιφερειακής ανάπτυξης και η μεταβολή της κατεύθυνσης, προς την οποία κάθε θεωρία δέχεται ότι κινούνται μακροπρόθεσμα οι περιφερειακές ανισότητες. Τέλος, διατυπώνεται θεωρητική πρόταση αναφορικά με την παραπάνω σχέση, περιγράφονται οι βασικοί παράγοντες οι οποίοι ευνοούν ή επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα την εμφάνιση των περιφερειακών οικονομικών αποτελεσμάτων και καθορίζουν το μέγεθος ή την κατεύθυνση τους και το άρθρο κλείνει με τα τελικά συμπεράσματα.

Περιφερειακές ανισότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Γ. ΠΕΤΡΑΚΟΣ - Α. RODRIGUEZ-POSE

Η εργασία αυτή αναλύει τις σύγχρονες τάσεις που επικρατούν στις περιφερειακές ανισότητες στα κράτη μέλη της ΕΕ. Χρησιμοποιώντας στοιχεία για το κατά κεφαλή ΑΕΠ των περιφερειών σε επίπεδο NUTSII και NUTSIII καταγράφει τις διαχρονικές τάσεις του σταθμισμένου συντελεστή διακύμανσης και του δείκτη ακρότατων τιμών. Αξιοποιώντας διαγραμματικές και στατιστικές μεθόδους εξετάζει την εξέλιξη των ανισοτήτων σε διάφορα χωρικά επίπεδα και αναζητεί την σχέση τους με την διαδικασία της οικονομικής ολοκλήρωσης και τις φάσεις του οικονομικού κύκλου. Τα συμπεράσματα της ανάλυσης αξιοποιούνται για την αξιολόγηση των περιφερειακών και διαρθρωτικών πολιτικών της ΕΕ.

Λέξεις κλειδιά: περιφερειακές ανισότητες, Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ανάπτυξη, περιφερειακές πολιτικές

Παλιννόστηση και οικονομική ανάπτυξη: η περίπτωση των Αλβανών μεταναστών που παλιννοστούν από την Ελλάδα και την Ιταλία

Λ. ΛΑΜΡΙΑΝΙΔΗΣ - Π. ΧΑΤΖΗΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

Το άρθρο εξετάζει το ζήτημα της επιστροφής των Αλβανών μεταναστών στην πατρίδα τους. Μετά από μιας σύντομη επι-

regional economic effects are classified and the basic factors that favour or influence these effects directly or indirectly are described, and their magnitude as well as their "direction" is determined.

Regional inequalities in European Union

G. PETRAKOS - A. RODRIGUEZ-POSE

This paper analyzes regional inequalities in the EU-15 member states. It employs GDP per capita figures at the NUTS II and NUTS III level in order to estimate the weighted coefficient of variation and the max/min ratio for each country. With the use of statistical and diagrammatic methods it evaluates the evolution of inequalities over time at various spatial levels of aggregation. Then it explores the relation of inequalities to business cycles and the process of economic integration. The findings of the paper are used to evaluate the regional and structural policies of the EU.

Key words: regional inequality, European integration development, regional policy

Return migration and economic development: the case of Albanian migrants that they return from Greece and Italy

L. LABRIANIDIS - P. HATZIPROKOPIOU

This paper addresses the issue of the return of Albanian migrants back to their country. After a brief review of the literature on return migration, we discuss the results of a recent empirical survey

σκόπηση της διεθνούς βιβλιογραφίας για την παλιννόστηση, συζητούνται τα αποτελέσματα πρόσφατης εμπειρικής έρευνας σε δείγμα 325 Αλβανών που παλιννόστησαν από την Ελλάδα και την Ιταλία. Παρουσιάζονται τα βασικά κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των παλιννοστούντων σε τρεις διακριτές φάσεις (προ-μεταναστευτική περίοδος, περίοδος παραμονής και εργασίας των μεταναστών στο εξωτερικό, περίοδος μετά την επιστροφή τους στην Αλβανία). Επικεντρώνοντας στο θέμα της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των παλιννοστούντων μεταναστών (απασχόληση, συνθήκες διαβίωσης), το άρθρο καταλήγει στα εξής συμπεράσματα: (α) η μετανάστευση κρίνεται ως θετική εμπειρία για την πλειοψηφία των παλιννοστούντων, (β) τα χαρακτηριστικά των μεταναστών και ο τρόπος με τον οποίο εντάσσονται στην αγορά εργασίας της χώρας υποδοχής και πίσω στην πατρίδα τους κατά την επιστροφή αντανakλούν την οικονομία της χώρας υποδοχής, (γ) μετανάστευση και παλιννόστηση δεν αποτελούν οριστικές και αμετάκλητες καταστάσεις, αλλά μπορούν να αναστραφούν οποιαδήποτε στιγμή, (δ) είναι αναγκαίο υποβοηθηθούν οι μετανάστες που επιθυμούν να επιστρέψουν, ιδιαίτερα σε σχέση με την προοπτική ανάπτυξης της χώρας αποστολής.

Η νέα γεωγραφία της αγρο-τροφικής βιομηχανίας στην Ελλάδα.

Σ. ΣΚΟΡΔΙΛΗ

Αντικείμενο αυτής της εργασίας είναι η μελέτη της σύγχρονης Γεωγραφίας της ελληνικής αγρο-τροφικής βιομηχανίας που διαμορφώνεται στα πλαίσια της αργοπορημένης και απότομης διεθνοποίησης της. Η ανάλυση επικεντρώνει στις διασυνδέσεις του μεταποιητικού τομέα με την πρωτογενή παραγωγή, στο επίπεδο διεθνοποίησης του κλάδου καθώς και στις σύγχρονες μορφές γεωγραφικής και παραγωγικής αναδιάρθρωσης που υιοθετούν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Η σύνθεση των επιμέρους αναλύσεων αποκαλύπτει

of 325 Albanian former emigrants who returned from Italy and Greece. We present the basic social and economic characteristics of the returnees in three distinct phases (before emigration, while living and working abroad, after return). Focusing on the socio-economic integration of returning Albanian migrants, the paper comes to the following conclusions: (a) emigration seems to have been an overall positive experience for the majority of the returnees, (b) the characteristics of the migrants and their labour market integration reflects the economy of the host country, (c) both migration and return are not permanent situations, but they can be reversed at any time, (d) host countries should assist the migrants who want to return, especially in respect to economic development in the country of origin.

The new geography of agricultural industry in Greece.

S.SKORDILI

The paper examines the contemporary Geography of the greek agro-food industry, in the framework of the delayed and abrupt internationalization process of the sector. The analysis focuses on the backward linkages of the sector with primary production, the level of internationalization, as well as, at representative forms of geographical and productive restructuring adopted by firms activating in Greece. The synthesis of the partial analyses reveals drastic transformations on long-term morphological features and the geographical organization of the sector. The isolated local

δραστικούς μετασχηματισμούς σε μακροχρόνια μορφολογικά χαρακτηριστικά και τη γεωγραφική οργάνωση του κλάδου. Η αποκομμένη τοπική αγρο-τροφική βιομηχανία που ολοκληρώνει όλες τις φάσεις της παραγωγικής διαδικασίας σε μια παραγωγική μονάδα, προμηθεύεται αγροτικές εισροές αποκλειστικά από τον αγροτικό της περίγυρο και απευθύνεται σε τοπικές αγορές, αποτελεί πλέον την εξαίρεση και όχι τον κανόνα. Στη θέση της προβάλλουν σύγχρονες επιχειρήσεις-συστήματα έντασης διασυνδέσεων που δραστηριοποιούνται σε πολλαπλούς κλάδους των τροφίμων και διαθέτουν χωροθετική ευελιξία και κινητικότητα. Επιχειρήσεις που, σε μεγάλο βαθμό, οφείλουν την επιτυχία τους στην υπέρβαση των έως πρότινος ανυπέρβλητων τεχνικών χαρακτηριστικών των τροφίμων και στη δυνατότητα ελέγχου και συντονισμού των δραστηριοτήτων τους σε εκτεταμένες γεωγραφικές περιοχές.

Η χρήση της ανάλυσης SWOT στο χωρικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό: η περίπτωση του οικουριστικού σχεδιασμού στον Πολιχνίτο Λέσβου

Ε. ΒΑΓΙΑΝΝΗ, Θ. ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ, Θ. ΠΕΤΑΝΙΔΟΥ

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει μια ειδική εφαρμογή της Ανάλυσης SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – Πλεονεκτήματα, Αδυναμίες, Ευκαιρίες, Απειλές) σε μια περίπτωση χωρικού και αναπτυξιακού σχεδιασμού, και συγκεκριμένα στη διαδικασία του οικουριστικού σχεδιασμού στην περιοχή Πολιχνίτου Λέσβου, με κεντρικό πόλο ανάπτυξης την παραγωγή αλατιού και το νεοδημιουργηθέν Μουσείο Άλατος. Κεντρικό στοιχείο της διαδικασίας αυτής –αποτέλεσμα διεθνούς ερευνητικού Προγράμματος– είναι η ολοκληρωμένη και τεκμηριωμένη χρήση και αξιοποίηση της ανάλυσης SWOT. Στο άρθρο αναδεικνύονται οι δυνατότητες χρήσης και δημιουργικής αξιοποίησης, αλλά και οι αδυναμίες και τα όρια αυτού του είδους της ανάλυσης, η οποία βρίσκει ευρεία εφαρμογή στον επιχειρηματικό και διοικητικό

agro-food firm integrating all stages of production into a single factory, procuring agri-inputs exclusively from its surrounding area with a local orientation, is rather the exception than the rule. It has been replaced by modern enterprises linkages intensive activating in several food sub-sectors with unprecedented spatial flexibility and mobility. Their success is due, to a great extent, to the transcend of various technical limitations set by the nature of food and their ability to control and coordinate activities in extended geographical areas.

The use of SWOT analysis in spatial and development planning: the case of ecotourist planning of Polichnitos, Lesbos

E. VAGIANI, TH. IOSIFIDIS, TH. PETANIDOU

This paper presents a special application case of the Analysis SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) in spatial and development planning, i.e. the process of ecotourist planning of Polichnitos, Lesbos, on the basis of the salt produced locally and the newly created Salt Museum. The crucial element of this process, –as it resulted from an international research project– is the integrated and documented use and application of the SWOT analysis. The article discusses thoroughly the potential creative use of SWOT analysis, together with its weaknesses and limitations. SWOT analysis has been widely applied to business management and marketing, whereas its use in areas such as environmental, regional planning and evaluation, planning and evaluation of institutions and actions taken in sectors like health,

τομέα (management, marketing), τελευταία δε, και σε ζητήματα που σχετίζονται τόσο με τον περιβαλλοντικό και περιφερειακό σχεδιασμό και αξιολόγηση, όσο και με θεσμούς και δράσεις σε τομείς όπως η υγεία, η κοινωνική πρόνοια, η εκπαίδευση κτλ.

Λέξεις κλειδιά: ανάλυση SWOT, οικότουρισμός, Λέσβος, τουριστική ανάπτυξη, σχεδιασμός, ALAS, Μουσείο Άλατος Πολιχνίτου.

Ο εναλλακτικός τουρισμός και τα διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά του

Κ. ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ

Οι περισσότεροι μελετητές που ασχολούνται με τον εναλλακτικό τουρισμό, επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στις αρνητικές συνέπειες του μαζικού τουρισμού αναλύοντας λιγότερο την πραγματική εννοιολογία του εναλλακτικού τουρισμού. Το άρθρο αυτό στοχεύει να συμπληρώσει τις ελλείψεις στην υπάρχουσα βιβλιογραφία του εναλλακτικού τουρισμού, διερευνώντας τα διαφοροποιητικά χαρακτηριστικά του εναλλακτικού τουρισμού που αναφέρονται σε θέματα όπως τα κίνητρα και τα πρότυπα του εναλλακτικού τουρίστα, τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει ο εναλλακτικός τουριστικός προορισμός, το μέγεθος των τουριστικών επιχειρήσεων, την οργάνωση του ταξιδιού, την ενδογενή τουριστική ανάπτυξη και τη συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων στην αναπτυξιακή διαδικασία.

social welfare, education etc, is quite recent.

Key words: SWOT analysis, ecotourism, Lesvos, tourism development, planning, ALAS, Salt Museum of Polichnitos.

Alternative Tourism and its Differential Characteristics

K.ANDRIOTIS

The interest of most academics studying alternative tourism is mainly focused on the negative impacts of mass tourism paying less attention on the real concept of alternative tourism. It is the aim of this paper to complete past tourism research negligence on the study of alternative tourism by studying the differential characteristics of alternative tourism that are focused on areas such as: the incentives and the norms of alternative tourists; the distinctiveness of alternative tourism destinations; the size of tourist enterprises; the institutionalisation of the trip; the endogenous tourism development and the involvement of the local community in the development process.